

Závěrečná zpráva z Celostátní konference k ochraně lidských práv

This is an entry related to the following document:

[Myšlenka přirozenosti lidských práv](#)

jedná se o zápis k tomuto dokumentu:

[Myšlenka přirozenosti lidských práv](#)

◆ zpráva, česky, vznik: prosinec 1968

◆ report, Czech, origin: prosinec 1968

ČESKOSLOVENSKÁ SPOLEČNOST PRO MEZINÁRODNÍ STYKY

Loretánská 13

Praha 1

Závěrečná zpráva z Celostátní konference k ochraně lidských práv, pořádané Československou společností pro mezinárodní styky – Čs. sdružení pro Spojené národy ve dnech 4. a 5. prosince 1968

Československá společnost pro mezinárodní styky – Čs. sdružení pro Spojené národy – uspořádala ve dnech 4. a 5. prosince 1968 v Praze v rámci Mezinárodního roku lidských práv a u příležitosti 20. výročí přijetí Všeobecné deklarace lidských práv celostátní konferenci k ochraně lidských práv. Konference, jíž se zúčastnili představitelé čs. veřejného života a společenských organizací jakož i vědečtí a odborní pracovníci, se zabývala hodnocením mezinárodního významu této deklarace a Mezinárodního paktu o hospodářských, sociálních i kulturních právech, jakož i Mezinárodního paktu o občanských a politických právech, a hledáním cest k jejich uplatnění v ČSSR. Konference dospěla k závěru, že by Československá socialistická republika měla po podepsání Mezinárodních paktů lidských práv dne 7. října t.r. přistoupit co nejdříve k jejich ratifikaci. V mezidobí by měla při přípravě nových zákonů a ústavy podnikat potřebná opatření k důslednému zajištění všech lidských práv a základních svobod.

Průběh konference a náměty na ni přednesené byly formulovány v závěru se souhlasem všech přítomných takto:

1. Konference považuje Všeobecnou deklaraci lidských práv, k jejímuž 20. výročí byla svolána, za historicky významný krok v pokrokovém rozvoji mezinárodního práva; spatřuje v Deklaraci dokument vysoké právní důležitosti, neboť přijetím Deklarace na půdě Spojených národů vyslovila naprosto převážná většina států své zcela jednoznačné přesvědčení, že soudobé mezinárodní právo ukládá všem státům mezinárodního společenství povinnost respektovat základní minimum lidských a občanských práv, a že otázky těchto práv nejsou tudíž věcí spadající do oblasti výlučné vnitřní kompetence každého státu, nýbrž věcí mezinárodní, upravenou mezinárodním právem a podléhající mezinárodní kontrole.

2. Konference vítá další rozvoj mezinárodní ochrany lidských práv vyjádřený v obou Paktech o lidských právech, schválených Valným shromážděním OSN a podepsaných již mnohými státy, jakož i v řadě vysoce významných a pokrokových úmluv v oblasti lidských práv, které vzešly vedle OSN také z činnosti jiných mezinárodních organizací, zejména Mezinárodní organizace práce a UNESCO. Je přesvědčena, že Československo se svými hlubokými humanitními a demokratickými tradicemi a při svém současném celonárodním úsilí o obnovení a další prohloubení demokratického a humanistického charakteru svých státních a společenských institucí by mělo stát v prvních řadách mezi těmi státy, které tyto mezinárodní smlouvy přijmou, a které iniciativně a konstruktivně spolupracují na dalším zdokonalování a prohlubování mezinárodní ochrany lidských práv. V této souvislosti vyjadřuje konference naději, že k ratifikaci obou Paktů o lidských právech čs. vládou dojde co nejdříve.

3. I když platný čs. právní řád není v mnoha směrech dosud v plném souladu s mezinárodními závazky již platnými nebo s těmi, které by ČSSR jako malý, demokratický a socialistický stát měla v nejbližší době na sebe převzít, konference má za to, že při všech nadcházejících ústavních a legislativních pracích je nutné mít neustále na zřeteli nezbytnost provést současně všechny nutné úpravy čs. právního řádu tak, aby byly nejen úzkostlivě respektovány požadavky mezinárodního práva, nýbrž také ponechán dostatečný prostor pro další pokrokový rozvoj lidských práv.

Konference je přesvědčena, že je třeba dále rozvíjet systém institucionálních záruk a kontrolních mechanismů, které by umožnily každému jednotlivci domoci se respektování svých práv, a to v případě potřeby i rozhodnutím nezávislých soudních orgánů národních a nakonec, tak jak takové orgány budou zřizovány, i orgánů mezinárodních.

4. Ježto podle zkušeností sama právní ochrana – materiální i procesní – byť i sebedokonalejší nestačí k faktickému garantování lidských a občanských práv, konference je přesvědčena, že otázka postavení člověka a jeho seberealizace v nejrůznějších vazbách moderního života musí být ústředním momentem všeho plánovaného rozvoje politických, hospodářských a sociálních institucí v našem státě.

5. Konference vyslovuje přesvědčení, že socialistický charakter čs. státu ani jeho zařazení do tábora socialistických států a právní závazky z toho vyplývající nejsou a nesmí být překážkou tomu, aby ČSSR mohla plně rozvinout všestrannou ochranu lidských práv a svobod; při tom má za to, že překonat nedokonalosti a formálnosti lidských práv v liberalistickém pojetí je možno pouze tak, že všechna lidská práva v tomto pojetí budou především bezezbytku naplněna a otevřena všem členům socialistické společnosti. Tím bude otevřena cesta k plné realizaci vyššího, dokonalejšího systému LP v pojetí socialistickém.

JUDr. L. Jahoda: Mezinárodní pakty lidských práv Přijetí mezinárodních paktů lidských práv na XXI. zasedání Valného shromáždění OSN jako výsledek dlouhodobého úsilí komise pro lidská práva VS OSN a členských států. Hodnocení Paktů jako celku.

Stručná charakteristika jednotlivých ustanovení paktů. Postoj ČSSR k paktům:

Rozdělení ustanovení paktů na ta, s nimiž je čs. úprava v souladu (většina ustanovení Paktu o hospodářských, sociálních a kulturních právech), ta, která čs. právní řád ještě dále rozvíjí (čs. 20, čl. 25 a čl. 3 Paktu o občanských a politických právech) a ta, která nejsou v čs. právním řádu upravena, nebo jsou upravena odlišně (čl. 8 a čl. 13, odst. 4 a 3 Paktu o hospodářských, sociálních kulturních právech a čl. 9, odst. 3 a 4 a čl. 12 Paktů o obč. a politických právech).

Kritické stanovisko ČSSR k čl. 26, odst. 1 Paktu o hospodářských, sociálních a kulturních právech a čl. 48, odst. 1 Paktu o občanských a politických právech.

Otázky spojené s prováděním paktů

Rozdílné stanovisko socialistických a kapitalistických států. Nutnost hledání nové cesty.

Doc. dr. Červeňanský: Ochrana lidských práv v ČSSR Ze socialistického charakteru čs. práva by měl vyplývat jeho důsledný demokratismus a humanismus. S progresivním vývojem společnosti dochází k prohlubování a rozšiřování lidských práv.

„Svoboda jednotlivce – předpokladem svobody společnosti“ – tento princip má být naší společností imanentní.

Právní normy regulují absolutní rozsah svobody, vymezují, ale sféru, která má být chráněna před mocenskými zásahy.

Jedním z kritérií demokratičnosti: Deklarace lidských práv, formální zakotvení jejích principů.

Hodnocení čs. práva z hlediska:

1) formálního zakotvení principů Deklarace

2) faktického uplatňování těchto principů

ad 1) hodnocení relativně pozitivní

Ústava ČSSR: práva sociální

práva a svobody politické

práva a svobody osobní

Některá práva zakotvena v normách nižších právních sil, některá náš právní řád nezakotvuje, což má mnohdy negativní význam.

ad 2) Teoreticky závisí míra využití práv a svobod na jednotlivci. Fakticky na systému záruk.

Historický pohled na vývoj práv a svobod po II. světové válce

V první fázi – rozšiřování, později, zejména po r. 1948 – omezování lidských práv.

Jedna z příčin: nesprávná koncepce politické praxe, občanská práva a svobody chápána jako individuální zájem, která je v protikladu se zájmem společnosti.

Nevyužitá příležitost po XX. sjezdu KSSS. V 60. letech pozitivní prvky jak v oblasti normotvorby, tak realizace práva.

Akční program KSČ:

Svoboda pro všechny občany, nutnost vytvořit systém práv a svobod. V plném rozsahu i záruky jejich uplatnění.

Z hlediska de lege ferenda:

zabránit, aby se svévolné omezování lidských práv mohlo opírat o ústavu, vytvořit legální prostor pro veřejné mínění, řešit otázky jako je svoboda projevu, svoboda spolčovací, otázky podpory v nezaměstnanosti atd., tak, aby byl vytvořen účinný systém záruk.

Dr. G. Mencer CSc: Pakty a zásada nevměšování

Otázka zajištění lidských práv je v nejužší souvislosti s otázkou míru a bezpečnosti.

Nová koncepce lidských práv – zmezinárodnění lidských práv, pokud takovéto omezení stanoví zákon. Tyto meze jsou natolik vážné, že umožňují dosti extenzánní výklad.

Ve vnitrostátních úpravách základních politických a osobních práv lze rozlišit tři typy:

aa) Klasický buržoazně-demokratický typ úpravy

Ústavy většina kap. států, čs. ústava z r. 1948 (Ústavazde deklaruje určité právo a zároveň stanoví, že meze tohoto práva stanoví zákon. Praktickým výsledkem je, že zákon zde hraje stejnou roli jako ústava. V právní praxi pak je ústava sama neaplikovatelná, význam má pouze prováděcí zákon.

Weyr: „akademický monolog zákonodárce“

bb) Sovětská a československá úprava

Ústava SSSR z r. 1936 vyhlašuje určitá práva, nepočítá však vůbec s jejich omezeními. Meze, stanovené jinými právními předpisy jsou tedy vlastně protiústavní. Ústava ČSSR z r. 1960 je sice ovlivněna sovětskou úpravou, předpokládá však určitá omezení základních práv a svobod zákonem (např. čl. 28) při stanovení těchto mezí se snaží o spojení hlediska kolektivistického a individualistického (čsl. 19)

cc) Jugoslávská úprava

Meze základních politických a občanských práv jsou stanoveny konkrétně přímo v ústavě, čímž je umožněna kontrola ústavních zákonů.

Při hodnocení těchto variant stanovení mezí základních práv a svobod lze vyzdvihnout jako optimální a proto následováníhodnou úpravu jugoslávskou, i když i ta by mohla být ještě zdokonalena.

Pokud jde o konkrétní rozpory mezi čs. práv. úpravou zákl. polit. a osobních práv a ustanoveními Paktu, bude třeba provést detailní rozbor. Tato úprava se omezuje pouze na některé připomínky (čl. 9 Paktu a čl. 30 Ústavy, zákony č. 120 127, 128 1968Sb atd).

Dr. Mencer se přiklání k druhému názoru.

Mezinárodní ochrana lidských práv – kategoricky imperativ doby. Nejen morální a politický, ale i právní.

Lidská práva uznávána obecným mezinárodním právem, jejich porušení je i porušením obecného mezinárodního práva.

* * *

Prof. JUDr. Jiří Boguszak, Dr. Sc:

Zajišťování politických a osobních práv

Úvaha je zaměřena pouze na základní politická a osobní práva jednotlivce, která jsou prioritní a od nichž jsou práva kolektivu odvozena jako sekundární.

V ČSSR je tato oblast regulována především ústavou, určitý reflex na platnou org. úpravu však má právě ČSSR podepsaný Mezinárodní pakt o občanských a politických právech.

Při srovnání Paktu a čs. právní úpravy základních politických a osobních práv vznikají tyto problémy metodologického rázu:

1) problém metody výkladu platných ustanovení

2) problém volby metody nové čs. úpravy, aby tato byla v souladu s Paktem a aby jej pokud možno převýšila. Základním metodologickým problémem – problém stanovení mezí základních politických a osobních práv – možno řešit dvojím způsobem:

a) Přirozenoprávní škola (Rousseau) chápe tyto meze ryze individualisticky (omezení základních práv člověka týmiž právy druhého jedince). Stanovené meze takto jsou poměrně konkrétní a proto snadno interpretovatelné. Z tohoto pojetí vycházela „Všeobecná deklarace práv člověka a občana“.

b) Podle pozdějších koncepcí jsou meze základních práv dány kolektivisticky (s ohledem na zájmy celku), tedy většinou dosti abstraktně, což znesnadňuje jasnou interpretaci. Této koncepci odpovídá většina současných vnitrostátních úprav i sám Pakt.

Pakt omezuje v něm deklarovaná občanská a politická práva stereotypně – nutností ochrany „Národní bezpečnosti“, „veřejného pořádku“, „veřejného zdraví“ nebo morálky atd.

* * *

Doc. dr. M. Srnská: Universalita lidských práv

Základem právního zákazu diskriminace je universalita lidských práv. Oporou tohoto tvrzení jsou tyto normy mezinárodního práva:

1) Charta OSN – Preambule, čl. 1, odst. 3, čl. 55, čl. 13, čl. 62.

2) Všeobecná deklarace lidských práv, čl. 1, čl. 2

Ustanovení těchto paktů zdůrazňují, že práva, jimi deklarovaná jsou právy všech bez jakékoliv diskriminace, pokud jde o rasu, barvu pleti, pohlaví, jazyk, náboženství, atd.

Práva deklarovaná těmito akty existují v současnosti jako zásada obecného mezinárodního práva.

Dalšími dokumenty, zakazujícími diskriminace jsou různé mezinárodní proti rasové diskriminaci, úmluvy, např. v souvislosti s aparheidem, i proti diskriminaci z jiných důvodů (např. úmluva o odstranění diskriminace v zaměstnání a povolání, v oblasti vzdělání).

Zásada zachování lidských práv souvisí s otázkou zachování míru. Úkolem mezinárodního práva je nejen konflikty řešit, ale také předcházet jejich vzniku.

Universalita lidských práv

týkají se obyvatel všech států, všech lidí, nikoliv jen občanů. Občanská práva odlišena. Jde o všechna práva – politická, kulturní, sociální i hospodářská – tvoří celek.

Omezení možnosti přístupu k Paktům pro některé země je nelogické – je v rozporu s požadavkem universality. Obecné mezinárodní právo je právem universálním, z toho vyplývá:

zásada ochrany lidských práv se vztahuje na všechny státy, tedy i nečleny OSN.

JUDr. J. Chaloupek: Institucionální záruky občanských práv a základních svobod

Východiskem příspěvku je tvrzení, že státy nemají volnost v úvaze, přijmou-li ten či onen institut v oblasti ochrany lidských práv či nikoliv.

Opora tohoto stanoviska je shledávána v Chartě OSN, a to v jejích člancích 1 odst. 3, čl. 55 písm. č, a čl. 56. Z článku 1 odst. 3 s ohledem na čl. 55 a 56 vyplývá, že „posilování úcty k lidským práv m“ je jedním z hlavních cílů OSN, který je uskutečňován mj. prostřednictvím mezinárodní součinnosti. Je zde tedy odmítán opačný Kelsenův výklad čl. 1, který je podle dr. Chaloupka v rozporu s čl. 55 a 56. S čl. 55 a 56 pak lze vyvodit, že

Doc. dr. Tomeš: Sociální práva a sociální zabezpečení

Tři otázky, pokud jde o sociální práva v Deklaraci.

1) Názor, že sociální práva jsou jen břemenem vývoje, okrajovou záležitostí je nepochopením vývoje. (Vývoj od práva na fyzickou existenci přes buržoasní systém politických a osobních práv – heslo politické osobní emancipace – ani to nečiní člověka člověkem, rovným. Socialistické 19. století a nejlépe marxisté: podmínkou plné politické a osobní emancipace je emancipace sociální).

Sociální práva směřují k 1. sociální rovnosti

2. sociální integraci

ad 2) nedocenen význam – teprve v integrovaných soc. vztazích se může člověk plně politicky projevovat

Ekonomické poznatky (Keynes, Leontief) sociální práva a rozvoj jsou zákl. podmínkami hospodářského a politického vývoje společnosti.

2) Povaha sociálních práv

Navázání na myšlenku prof. Boguszaka a o individualistické povaze evropské civilizace. Naopak Ústava ČSSR z r. 1960 čl. 19 – pojetí lidských práv jako daru od společnosti za účast člověka na jejím rozvoji.

V Paktech – individuální povaha sociálních práv – nezadatelná práva názor vůči společnosti, která je povinna v maximální míře uspokojovat.

3) Vztah Deklarace a Paktu

pokud jde o sociální práva – podobný vývoj, v Paktu některá ustanovení, obsažená v Deklaraci už ani nejsou.

Úmluvy Mezinárodní organizace práce a UNESCO jsou preciznější než Pakt a Deklarace

- důležitější je ratifikovat tyto úmluvy.

4) Plní ČSSR Deklaraci a Pakty?

v obecné rovině ještě plně neplníme.

- právo na práci

- čl. 10 paktu o hospodářských, sociálních a kulturních právech – rovněž čl. 11, 13 a 14 atd. a jejich zajišťování v ČSSR.

Shrnutí

a) Deklarace a Pakt znamenají mezinárodní uznání lidských práv – i když neadekvátně dosaženému stupni vývoje v jiných mezinárodně právních oblastech.

b) Deklarace vychází z individualistického pojetí. Ústava ČSSR z kolektivního pojetí.

c) Mnohdy není u nás dodržen ani formální smysl Deklarace.

státy mají závazek podporovat úctu k lidským právům, a to způsoby stanovenými čl. 55.

Pokud jde o rozsah lidských práv, která jsou státy povinny podporovat, vodítkem je všeobecná Deklarace lidských práv. Deklarace je považována za nejautoritativnější výklad čl. 55 a 56 Charty.

Největší význam pro zajišťování ochrany lidských práv mají jejich institucionální záruky.

Charta předvídá dvojitý způsob plnění závazků států posilovat úctu k lidským právům – státy tak mají činit v mezinárodní součinnosti i každý zvlášť.

Všeobecná Deklarace pak ukládá státům aby zajistily každému možnost realizace těchto práv prostřednictvím vnitrostátních orgánů.

Podle čl. 2 odst. 3 a čl. 14 Paktu o občanských a politických právech se každý stát zavazuje zajistit právo na účinnou pomoc každé osobě, jejíž práva nebo svobody uznané tímto partem jsou porušeny. Tuto pomoc poskytují soudní, administrativní a jiné orgány státu. Kromě toho opění protokol předvídá i mezinárodní institucionální záruky lidských práv.

Závěry:

1) Všechna základní práva obou paktů by měla být [nečitelné – vtělena] do nové ústavy ČSSR.

2) Je zapotřebí zakotvit v čs. právním řádu soudní pravomoc v celém rozsahu základních práv

3) Je třeba usilovat o to, aby ČSSR podepsala a ratifikovala vedle Paktů i Opční protokol.

Doc. dr. M. Potočný: Zásada sebeurčení národů

Příspěvek se týká kolektivních lidských práv – práva národů na sebeurčení a práva národnostních menšin na užívání vlastní kultury a jazyka.

Tato práva možno považovat za předpoklad indiv. práv a svobod. Proto se také stala součástí obou mezinárodních paktů lidských práv.

Právo na sebeurčení národů

Čl. 1 obou paktů deklaruje zásadu sebeurčení národů v příliš obecné podobě. Tento nedostatek lze odstranit, přihlédneme-li k jiným právně relevantním mez. instrumentům (Deklarace o poskytnutí nezávislosti koloniálním zemím a národům, Deklarace z konferencí neangažovaných zemí, Charta OAJ at.).

Zásada sebeurčení národů je v současné době považována za jednu ze základních zásad mez. práva obecného, připisuje se jí kogentní a universální povaha.

Komponentami práva na sebeurčení národů je právo na svobodu a nezávislost – právo na odloučení a konstituování se v samostatném státě nebo spojení s jiným státem nebo na setrvání v dosavadním státě, právo na svobodnou volbu státní formy, polit. systému a svobodného rozhodování o směrech kulturního vývoje, právo na svobodné nakládání s přírodními zdroji a bohatstvím atd.

Subjektem práva sebeurčení je každý národ bez ohledu na to, zda již dosáhl nezávislosti či nikoliv. Jako potvrzení tohoto stanoviska se uvádí resoluce VS OSN z období po r. 1960.

Právo sebeurčení národů se nevyčerpává uno actu, oprávněný národ jej může realizovat permanentně. Ze zásady sebeurčení vyplývají určité povinnosti všem třetím státům a speciální povinnosti koloniálním mocnostem.

Pokud jde o ČSSR, bylo právo na sebeurčení národů důsledně realizováno přijetím zákona o federaci.

Právo nár. menšin na užívání vlastní kultury a jazyka

Čl. 27 Paktu o občanských a polit. právech formuluje toto právo poměrně konkrétně.

I toto právo je v nové čs. úpravě zakotveno.

Doc. Pavlíček: Shromažďovací a spolčovací právo v ČSSR

Myšlenky, obsažené v Deklaraci lidských práv a v Paktech. Jsou v souladu s myšlenkami socialismu. Jsou realizovatelné? Komplex svobod tvoří celek, svoboda je nedělitelná, je ale omezena v dnešní době zejména mezinár. vztahy, které mohou mít vliv zejména na právo národů na sebeurčení.

Svoboda shromažďovací a spolčovací

Upravena čl. 20 Všeobecné deklarace čl. 21, 22, Paktu o obč. a polit. právech Preambule, čl. 1 Paktů.

Současné oficiální názory mnoha socialistických států na suverenitu a to i vnitřní se značně liší od těch, které prosazovaly při vypracování Paktů.

Rozdílná koncepce i v oblasti obč. a polit. práv – závisí na rozdílné tradici, podmínkách historického vývoje.

Citované články Deklarace a Paktu připouštějí omezení shromažďovací a spolčovací svobody, jen za zákonných podmínek, zejména ale předpokládají demokratickou společnost, a použití jen nutných omezení v zájmu zachování demokracie.

Přehled historického vývoje v českých zemích a na Slovensku – celkově lze říci, že v českých zemích je tradice demokratičtější.

Poválečná úprava – zák. 68)51 SB

- spolčovací svoboda: obnoven povolovací systém
- shromažďovací svoboda: ohlašovací systém, ale ponechána značná libovůle
- důsledky bylo omezení demokracie, likvidace tisíců spolků.

Vyplynulo to z koncepce, že stát sám rozhoduje, která aktivita občanů je přípustná. Svoboda občanů omezena prakticky na rozhodnutí, zda vstoupit, či ne do určité organizace. Ústava 1960 – spolčovací svobodu vůbec nezakotvují. Od r. 1960 se projevuje potřeba nové úpravy. Koncem r. 1967 návrh odpovídající demokratickým tradicím. Černíkova vláda se zavázala zákon přijmout. Dnes: hrozba přijetí ještě horší úpravy než byla Bachova. Současná omezení nesmí být trvalá. Při vypracování nového zákona je třeba prosadit zejména realizaci čl. 20 Deklarace. Omezení má vycházet ze vztahů chráněných trestním právem. Umožnit konkurenci různých organizací se stejnými cíli.

U svobody shromažďovací zabezpečit nejen politické, ale i náboženské svobody. Uskutečňování těchto práv je podmíněno demokratičností společnosti. Jde o to, inkorporovat do našeho právního řádu texty Deklarací a Paktů.

Doc. JUDr. M. Kalenská: Pakty lidských práv a pracovní právo

Úvaha se zaměřuje na tři okruhy otázek:

- 1) právo na práci, svobodnou volbu zaměstnání atdl.
- 2) právo na odborová sdružování
- 3) záruky a instituce zabezpečující realizaci sociálních práv.

Na první pohled situace v pracovně-právní oblasti v ČSSR je poměrně uspokojivá. Při hlubším zkoumání lze však objevit řadu nedostatků. Většina těchto nedostatků jak pokud jde o materiální obsah sociálních práv, tak pokud jde o jejich zásahy byla důsledkem nedostatečného rozvoje politických práv a svobod.

Dr. Patschová: Deklarace o odstranění diskriminace žen

Srovnání článků Deklarace o odstranění diskriminace žen a ustanoveními našeho právního řádu. Některé exkursy do práva SSSR, Itálie a jiných států.

Závěr: Stát nám (ženám) nezůstal nic dlužen.

Dr. L. Hejdánek: Filosofické aspekty myšlenek lidských práv

Všeobecná Deklarace lidských práv vychází z uznání přirozené důstojnosti člověka.

Věcné předpoklady myšlenky přirozeného práva

- 1) Diskuze sofistů v Řecku o tom, co je dáno přírodou a co je dáno lidským ustanovením.

Teorie (Platon): zákony dávají lidé slabí a množství zastrašující lidi silnější.

Přírodní spravedlnost – silnější má mít víc než slabší.

Dnes:

- 1) zákony nástrojem moci silných nad slabými

2) zákony určeny k ochraně slabých.

Zákon přírody – zákon silnějšího.

Je kuriosní, že tvůrci Deklarace se odvolávají na přírodu ve věci protipřírozené ochrany slabších.

Závěr: Naléhavost revise formulací Deklarace i jiných textů. Zvolit jako filosofickou oporu jinou koncepci než je koncepce přirozeno-právní.

* * *

Dr. J. Charvát: Význam správního soudnictví pro ochranu LP

Rozbor: čl. 8 Všeobecné Deklarace LP. 41. 8 je generální klausulí formulovanou zcela obecně.

Poskytuje ochranu před jakýmkoli činy porušujícími zákl. práva a svobody. Dává právo na ochranu každému, jehož právo bylo porušeno možno jej považovat za dovršení vývoje petičního práva. Čl. 8 nestanoví způsob poskytování ochrany soudy: lze mít za to, že soudy mají tuto ochranu poskytovat způsoby jimi vlastními. Čl. 8 nestanoví, zda se ochrana poskytuje na základě podnětu toho, jehož právo bylo porušeno, či i bez takového podnětu. Lze mít za to, že druhý výklad je správnější. Čl. 8 nestanoví dobu, kdy má být ochrana poskytována,

věcně pak je pravomoc soudu omezena jen na činy porušující zákl. práva. Nestanoví jaké soudy mají tuto ochranu poskytovat. Nečiní rozdíl mezi právy stanovenými ústavou nebo jinými zákony.

Nestanoví způsob nápravy.

Z tohoto rozboru vyplývá, že gen. konsule je pro naše poměry tak široká, že nutno uvažovat, zda pravomoc soudů by neměla být rozdělena.

Při rozdělení pravomoci soudů je nutno:

- 1) vyčlenit do primárního soud. rozhodování (rozhod. obecních soudů) všechny případy činů kdy se porušení zákl. práv dopustili jednotlivci, event. orgány, které nejsou org. st. správy.
- 2) přijmout gen. klausuli, jako zásadu pro správní soudnictví
- 3) rozšířit příslušnost ústavního soudu na všechny zbývající, jinak nepokryté případy porušení zákl. práv a přiznat aktivní legitimaci žalobní i občanům.